Nr 491. **Kraków, Piątek 24 Października 1913.** **Rok XXXII.**

„Nowa Reforma" wychodzi dwa razy dziennie.
Numer poranny wychodzi codziennie prócz poniedziałków i dni poświątecznych. — Numer popołudniowy codziennie oprócz niedziel i świąt.

PRENUMERATA WYNOSI:	rocznie	półrocznie	ćwierćrocznie	miesięcznie
w Krakowie	24 koron	12 koron	6 kor.	2 kor.
w Austro-Węgrzech:				
z jednorazową przesyłką poczt.	32 „	16 „	8 „	2 „ 70 h.
z dwurazową „ „	38 „	19 „	9 „ 50 h.	3 „ 20 „
w Państwie Niemieckiem	36 „	18 „	9 „	3 „
w innych państwach	48 „	24 „	12 „	4 „

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) sprawne się nadsyłać wprost do Administracyi „Nowej Reformy" w Krakowie Nr. rach. poczt. Kasy Oszczęd. 857.484.

Redakcya: ul. Jagiellońska 10. Administracya: ul. św. Anny 3. — Telefon Redakcyi i Administracyi Nr 41, dla rozmów zamiejscowych 1578.—Rękopisów nadsyłanych Redakcya nie zwraca.

We Lwowie sprzedaż numerów po 6 halerzy: w Biurze dzienników S. Sokołowskiego, ulica Jagiellońska 8 i w Biurze Plohna, ulica Karola Ludwika 9.

Cena numeru 4 hal., z przesyłką pocztową 6 hal.

NOWA REFORMA

NUMER PORANNY

Prenumeratę przyjmują:
zamiejscową: Administracya „Nowej Reformy" i wszystkie urzędy pocztowe; miejscową: Administracya „Nowej Reformy". — Główna trafika w Rynku. — Agencya J. Hopsasa i A. Salomonowej, ul. Szczepańska 9; Biuro dzienników M. Hupczyca, ul. Jagiellońska 7; Trafika w Sukiennicach.

Zamiejscową prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) przyjmują: we Lwowie Biura dzienników A. Buchstab, ulica Karola Ludwika L. 21. — S. Sokołowski, ulica Jagiellońska 8. — W Jarosławiu A. Amster. — W Tarnowie M. Rockach. — W Wiedniu: He[illegible] (sprzedaż oddzielnych numerów), I Wollzeile 6. — M. Dukes Nachf., [illegible] & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu). — R. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze). — H. Schalek (Wollzeile).
W Paryżu Société Mutuelle de Publicité A. Lorette, directeur, Rue Rougem[illegible] 4.

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje Administracya „Nowej Reformy" za opłatą od miejsca wiersza drobnem pismem (petit) za pierwszy raz 20 h., za każdy następny raz po 15 h. — Nadesłane po 60 h. od wiersza za każdy raz.
Głosy publiczne po 2 kor. od wiersza. Układ tabelaryczny, cyfrowy, skomplikowany, pierwszy raz 40 hal.
Załączniki do „Nowej Reformy" (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia itp.) przyjmuje się za cenę 2 kor. od 100 egz. dla zamiejscowych, a 1 kor. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów.

Z Rady państwa.

(Telefonem.)

Wiedeń, 24 października.

W dalszym ciągu obrad na wczorajszem posiedzeniu Rady państwa po przemowach kilku posłów zamknięto dyskusyę nad przedłożeniem o podatku od totalizatora, poczem mowcy „pro" zrzekli się głosu, a generalnym mowcą „contra" wybrano pos. Siengalewicza, który oświadczył, że mowa jego ma cele obstrukcyjne i wyłuszczył powody, skłaniające Rusinów do tej taktyki.

Obstrukcya Rusinów.

Mowca wywodzi, że wprawdzie obstrukcya przeciw planowi finansowemu nie jest na rękę niektórym stronnictwom, należy jednakże postępowanie Rusinów osądzać z ich stanowiska, a zrozumie się, że ustawa finansowa w obecnych warunkach oznacza dla Rusinów wprost zagładę, gdyż jeżeli przekazania wyjdą na korzyść polskich władców w Galicyi, to załatwienie reformy wyborczej odroczonem zostanie na czas nieograniczony. Dalej odpierał mowca zarzut, jakoby Rusini lekceważyli interesy urzędników. Winę ponosi rząd, który stworzył „iunctim".

Mowa posła Siengalewicza trwała 3½ godziny. Mówił naprzemian po rusku i po niemiecku.

Pos. Kolessa przemawiał po rusku i po niemiecku, wskazując, że Rusini nie występują przeciw urzędnikom. Wina leży w „iunctim" między pragmatyką a planem finansowym. Miliony, które mają być przekazane Galicyi, będą użyte na sanacyę finansów krajowych tylko w tym duchu, że wzmocni się wielkich właścicieli, którzy uważają za zbyteczne przeprowadzenie celowej reformy wyborczej.

Obrady na tem przerwano.

Wnioski.

Między wnioskami znajduje się:

pos. Moraczewskiego o przyznanie nadzwyczajnych kredytów na naprawę dróg, zniszczonych powodziami, oraz przyspieszenie regulacyi rzek w Galicyi i na Śląsku,

pos. Regera w sprawie zakazu używania więźniów i żołnierzy w przedsiębiorstwach publicznych i prywatnych.

Interpelacye.

Pos. Stapiński wniósł interpelacyę w sprawie nadużyć, popełnionych wobec emigrującej ludności polskiej.

Pos. Buzek w sprawie doniesień dzienników o rzekomem przekupieniu posłów przez Canadian Pacific. Interpelanci zapytują, czy jest prawdą, że wśród skonfiskowanych w biurach tego towarzystwa papierów, znaleziono wykaz posłów, którzy za zapłatą oddawali usługi towarzystwu interweniując u władz. Interpelanci zapytują ministra spraw wewnętrznych, czy zechce bezpośrednio podać ten wykaz do wiadomości Izby względnie gdyby w tym wykazie nazwiska nie były wyszczególnione, czy gotów jest podać do wiadomości Izby cały materyał, który mógłby się przyczynić do wykrycia tych nazwisk; gdyby zaś takiego wykazu nie było, czy gotów jest poddać skonfiskowane papiery zbadaniu w tym kierunku, czy posłowie czy to za interwencyę u władz czy też za popieranie spraw towarzystwa otrzymywali pieniądze, czy też inne korzyści materyalne od Canadian-Pacific. Wreszcie pytają interpelanci, czy minister spraw wewnętrznych gotów jest podać do wiadomości Izby wynik tego śledztwa.

Zapytanie do prezydenta.

Pos. Kost. Lewicki urgował w zapytaniu do prezydenta o odpowiedź na interpelacyę swą w sprawie Akademii górniczej w Krakowie. Przewodniczący wiceprezes Zdarsky oświadczył, że zawiadomi rząd o tem zapytaniu posła Lewickiego.

Następne posiedzenie Izby odbędzie się dzisiaj o godz. 11 przed południem z dalszym ciągiem porządku dziennego wczorajszego posiedzenia.

Sytuacya parlamentarna.

Wiedeń, 24 października.

Na wczorajszem posiedzeniu Izby Rusini w dalszym ciągu markowali obstrukcyę. Poseł Siengalewicz mówił przez kilka godzin, poczem rozpoczęły się faktyczne sprostowania. Ostatecznie jednak dyskusyę nad podatkiem od totalizatora ukończono i dzisiaj odbędzie się głosowanie nad tą ustawą, poczem przyjdzie kolej na ustawę o podatku od szampana.

Jak już donieśliśmy, decyzya co do dalszej obstrukcyi ruskiej oczekiwana jest w przyszłym tygodniu, w którym rozpocznie się dyskusya nad wielkiemi ustawami finansowemi. „Die Zeit" twierdzi, że wtorek będzie dniem decydującym. Do tego też dnia czekać będą stronnictwa większości, zdecydowane do walki z obstrukcyą, ze swoją akcyą. Spodziewają się, że rokowania z Rusinami doprowadzą do wtorku do porozumienia. Także Czesi nie zajęli jeszcze zdecydowanego stanowiska. Definitywne stanowisko wobec przedłożeń finansowych chcą zająć Czesi dopiero w przyszłym tygodniu. Czesi nie powezmą ostatecznej uchwały, jak długo nie będą pewni, że obstrukcya ruska ustanie.

Wczorajsze ponowne narady prezydyów klubów czeskich pozostały wobec tego bez rezultatu, chociaż jest już pewnem, że utworzenie jednolitego klubu czeskiego nie przyjdzie do skutku. „Slav. Corresp." donosi, że Czesi nie powzięli wczoraj żadnych uchwał i postanowili dalej zajmować stanowisko wyczekujące. W ciągu przyszłego tygodnia sytuacya w parlamencie co do planu finansowego i co do parlamentu wogóle się rozstrzygnie. Wobec tego nie chcieli już wczoraj uchwalać ostatecznych decyzyj. Postanowili oni natomiast czekać na wynik rokowań, które rozpoczną się po przybyciu namiestnika Korytowskiego do Wiednia. Ze strony czeskiej dotąd tylko młodoczesi zdeklarowali się jako zwolennicy planu finansowego.

Praga, 24 października.

„Prager Tagblatt" donosi wobec pogłosek o rozwiązaniu parlamentu: Rząd prowadzi rokowania ze stronnictwami, aby nie dopuścić do otwarcia dyskusyi nad odpowiedzią na interpelacye w sprawie Canadian-Pacific w plenum Izby. Rokowania te nie zostały jeszcze ukończone. Z kół półurzędowych jednak rozszerzają różne pogłoski, aby, jak twierdzą, nie dopuścić do tego, by obrady nad planem finansowym były przerywane lub przewlekane.

I tak onegdaj wieczorem obiegała pogłoska o zamiarze rozwiązania Izby i że decyzya w tej sprawie ma zapaść w przyszłym tygodniu.

Jest jednak jasnem, że o takich zamiarach rządu w obecnej chwili nawet mowy być nie może.

O pomoc dla spółek kredytowych.

Wiedeń. Deputacya spółek kredytowych z p. Biechońskim na czele przybyła tu wczoraj, by domagać się od rządu pomocy w formie przyznania 10 milionów koron na ułatwienia kredytowe dla spółek. Wraz z deputacyą udali się: prezes Koła dr Leo, prezes klubu ukraińskiego Kost' Lewicki, poseł Diamand i poseł Lisiewicz do kierownika ministerstwa skarbu bar. Engla, który przyjął deputacyę bardzo życzliwie i oświadczył, że porozumie się ze wszystkimi interesowanymi czynnikami, aby o ile możności życzenia te spełnić.

Koło polskie.

(Telefonem).

Wiedeń, 24 października.

Komunikat z posiedzenia Koła polskiego w dniu 23 b. m.:

Pos. Śreniawski usprawiedliwia wniesienie w Izbie przez przeoczenie wniosku naglącego w sprawie zapomóg z powodu klęsk elementarnych bez zgłoszenia tego wniosku w Kole.

Pos. Buzek zauważa, że członkowie stronnictwa ludowego wnieśli bez wiedzy Koła także interpelacye polityczne.

Po przypomnieniu odnośnych przepisów statutu wzywa prezes członków Koła do przestrzegania statutu.

Na wniosek pos. Zieleniewskiego, domagającego się wyboru komisyi dla wyjednania większego udziału Galicyi w dostawach rządowych w szczególności w dostawach wojskowych, wybrano komisyę, do której delegowano pos. Angermana, Bombę, Galla, Jabłońskiego, Kozłowskiego, Stesłowicza, Zieleniewskiego i Wysockiego.

Pos. Zamorski zgłasza interpelacyę do ministerstwa sprawiedliwości w sprawie pogłoski, że minister zamierza przedłożyć do łaski monarszej wniosek o darowanie kary Golligerowi i Kropfowi, zasądzonym za krzywoprzysięstwo w znanym procesie o potwarz, rzuconą na byłego posła Wiącka i Fiedlera.

W dyskusyi, przeprowadzonej po myśli § 11 statutu, zabierali głos p. Loewenstein, Dębski, Ptaś i Haller, poczem hr. Skarbek uzupełnił zgłoszenie Zamorskiego w tym kierunku, iż by całe Koło wniosło interpelacyę w tej sprawie. Wniosek ten odesłano, po przemówieniu p. Lisiewicza, do komisyi parlamentarnej celem zbadania szczegółów tej interpelacyi i złożenia Kołu polskiemu sprawozdania.

Zgłoszono następnie interpelacye:

pos. Krogulski w sprawie pomieszczenia gimnazyum w Rzeszowie.

pos. Haller co do pomieszczenia sądu w Żywcu,

pos. Buzek w sprawie zażądania od rządu podania do wiadomości parlamentowi nazwisk tych posłów, którzy podobno figurują w księgach Towarzystwa Canadian-Pacific, znalezionych przy rewizyi,

pos. Tetmajer o przejazd przez tor kolei północnej w Bronowicach małych,

pos. Bomba o utworzenie sądu w Błażowej,

pos. Steinhaus o pomieszczenie gimnazyum w Rawie,

pos. Dobija o pomieszczenie sądu w Białej,

pos. Rychlik o budowę sądu w Jarosławiu i gimnazyum w Łańcucie,

pos. Stern o budowę gimnazyum w Zaleszczykach,

pos. Osuchowski o budowę sądu w Baligrodzie.

pos. Kozłowski w sprawie wykupna odsypisk. Mowca gani postępowanie władz centralnych i prosi prezydyum o wywarcie nacisku celem załatwienia wykupna odsypisk w Tuczempach, co z winy władz centralnych zalega od 6 lat.

Ks. Lubomirski popiera żądanie dra Kozłowskiego.

W wykonaniu uchwały Koła z 22 b. m. stawia następnie prezes na porządku dziennym wybór komisyi Koła, która na żądanie posła Stapińskiego ma się zająć zbadaniem zarzutów, podnoszonych przeciw niemu. Imieniem komisyi parlamentarnej proponuje prezes do tej komisyi posłów: Łazarskiego, Kolischera, Ptasia, Wróbla i Wysockiego.

Pos. Głąbiński zaleca wybór posłów: Kędziora, Kozłowskiego, Lubomirskiego, Ptasia i Stesłowicza.

Pos. Dębski pragnie, aby posiedzenia tej komisyi były dla członków Koła jawne. — Życzenie to popierają posłowie Skarbek i Wysocki.

Koło zadecydowało, iż w posiedzeniach komisyi członkowie Koła udziału brać nie mogą.

Do komisyi wybrani zostali: pos. Kolischer 29 głosami, Łazarski 40, Ptaś 48, Wróbel 38, Wysocki 37. Komisya ukonstytuowała się, wybierając przewodniczącym dra Łazarskiego.

Pos. German powraca do dyskusyi politycznej. Odwołuje się przedewszystkiem do sprawozdania prezesa i najdonioślejszych rzeczy w tem sprawozdaniu na wczorajszem posiedzeniu przedstawionych i zgłasza następujący wniosek: Koło polskie przyjmuje sprawozdanie prezesa do wiadomości.

Mowca w dalszym ciągu zauważa, iż w pośród spraw aktualnych najważniejszą jest sprawa Sejmu krajowego. Tak klęski elementarne w latach ubiegłych a szczególnie w roku bieżącym jak i dalszy rozwój naszego życia politycznego, ekonomicznego i kulturalnego, wymagają koniecznie normalnej pracy w Sejmie. Dzisiejszy zastój we funkcyonowaniu Sejmu wpływa także na prace parlamentu i tamuje załatwienie planu finansowego, który ma przynieść również bardzo znaczny zasiłek dla finansów krajowych. Wreszcie gdy stosunki w innym kraju koronnym zagrażają zasadzie autonomii krajów, dzisiejsze stosunki w naszym kraju mogłyby zachęcić do rozszerzenia tego eksperymentu i do nas. Z tych powodów imieniem bliższych przyjaciół politycznych przedstawia wniosek: Koło polskie domaga się jaknajspieszniejszego zwołania Sejmu krajowego.

Pos. Czaykowski podnosi z naciskiem, że ze względów autonomicznych i gospodarczych jest obowiązkiem Koła domagać się zwołania Sejmu.

Pos. Buzek omawia stosunki emigracyjne i żąda, by Koło wniosło interpelacyę w sprawie Canadian-Pacific.

Pos. Angerman zgłasza imieniem stronnictwa ludowego następującą rezolucyę:

Wobec niesłychanej klęski, jaka kraj nawiedziła, wyszukanie źródeł pracy dla biednej ludności stało się gwałtowną koniecznością. Koło polskie domaga się od parlamentu programowej pracy na polu gospodarczem, a od rządu popierania tych żądań. — Sprawę bezzwłocznego załatwienia reformy wyborczej sejmowej i energicznej pomocy dla dotkniętych klęską uważa jako pierwszy nasz postulat wobec rządu i wobec parlamentu; domaga się równoczesnego traktowania w Izbie przedłożeń natury administracyjnej i gospodarczej. Ze spraw gospodarczych domaga się załatwienia tych przedłożeń, które jako rentowne mogą same pokryć inwestycye i nadają się do sfinansowania w drodze operacyi bankowej (spółek mieszanych). Sprawy te nie wymagają nakładania nowych podatków, ani wydawania nowych emisyj rent lub bonów skarbowych, a wymagają tylko pracy i dobrej chęci sterników nawy finansowej państwa, dadzą się zatem łatwo i prędko przeprowadzić. Jako takie rentujące się przedłożenia gospodarcze uważamy: 1) Załatwienie noweli kanałowej. 2) Załatwienie przedłożenia o kolejach lokalnych. 3) Budowy gmachów rządowych po miastach. 4) Budowę rządowej fabryki sztucznych nawozów.

Koło polskie czyni swoje stanowisko wobec rządu zawisłem od spełnienia tych postulatów, a to w interesie nietylko kraju, ale i całego państwa, w przeciwnym razie uchwala Koło wyciągnąć najdalej idące konsekwencye. Koło polskie wzywa prezydyum, aby w miarodajnych kołach uchwałę tę w stanowczy sposób zakomunikowało.

Hr. Rey w uzupełnieniu rezolucyi posła Angermana wnosi: Koło polskie wzywa prezydyum do przedstawienia rządowi, iż gdy nie nastąpiło natychmiastowe przedłożenie projektu o kolejach lokalnych, Koło odmawia dalszego poparcia planu finansowego.

Pos. Koliszer zwraca uwagę, iż bez równoczesnego ustawowego zabezpieczenia budowy naszych kanałów nie wolno będzie Kołu zgodzić się na ustawę o sanacyi kolei południowej.

Minister Długosz w szczegółowem zestawieniu, które będzie w osobnym komunikacie ogłoszone, przedstawił szereg spraw krajowych, popieranych przez ministerstwo dla Galicyi, a następnie zapewnił z odwołaniem się do słów uznania, wyrażonych mu imieniem Koła przez prezesa na wczorajszem posiedzeniu, iż poparty przez Koło będzie strzegł interesów kraju i nadal, jak dotąd, gorliwie.

Pos. Łazarski zwraca uwagę ministra Długosza na niektóre sprawy w jego okręgu wyborczym, jak zaniedbywanie linii kolei północnej od Wiednia do Krakowa, potrzebę rozszerzenia budynku stacyjnego w Oświęcimiu, urządzenia przyrządu do władowywania towarów na dworcu w Białej, poprawy administracyi telefonów w powiecie bialskim.

Odraczając posiedzenie dla spóźnionej pory na piątek godz. 4 po poł., zawiadomił prezes, iż otrzymał od ministra skarbu Zaleskiego z Meranu telegram z podziękowaniem za przesłane w myśl uchwały Koła życzenia rychłego powrotu do zdrowia.

Wiedeń, 24 października.

Na wczorajszem posiedzeniu Koła polskiego przyszło znowu z okazyi wyboru komisyi dla zbadania zarzutów, podnoszonych przeciw pos. Stapińskiemu do ożywionych dyskusyj. Hr. Lasocki oświadczył się przeciw wyborowi posła Kolischera na członka tej komisyi, zarzucając mu stronniczość na korzyść Canadian-Pacific, albowiem w subkomitecie dla spraw żeglugi parowej występował tylko przeciw Austro-Amerykanie.

Poseł Kolischer protestował przeciw temu twierdzeniu, oświadczając, że wystąpił przeciw Austro-Amerykanie dlatego, ponieważ na porządku dziennym stała subwencya dla tego towarzystwa.

Wobec zarzutów, podniesionych przez posła Lasockiego, zrezygnował poseł Kolischer z mandatu do komisyi dla zbadania zarzutów, dotyczących posła Stapińskiego. Hr. Lasocki przyjął wyjaśnienia posła Kolischera do wiadomości, oświadczył jednak, że nie chciał go obrazić, poseł Kolischer jednak obstawał przy rezygnacyi. Koło polskie nie powzięło jeszcze decyzyi w tej sprawie i ma dzisiaj powziąć ostateczną uchwałę.

Wniosek, aby wybrana komisya obradowała jawnie, odrzucono.

Powszechnie omawiano wczoraj zupełne osamotnienie posła Abrahamowicza w grupie konserwatywnej. Poseł Abrahamowicz, jedyny z pośród konserwatystów, prócz Kozłowskiego, głosował razem z narodowymi demokratami, a w dyskusyi wystąpił przeciw niemu nawet poseł Czaykowski.

Dyskusya polityczna, którą rozpoczął wczoraj poseł German, domagając się zwołania Sejmu galicyjskiego, będzie dzisiaj ukończona.

O kredyt hipoteczny.

Wiedeń. Komisya bankowa Koła polskiego odbyła posiedzenie, na którem szczegółowo omawiano finansowe położenie kraju i trudność uzyskania kredytu hipotecznego, która dotyka wszystkie warstwy społeczeństwa. Podnoszono, że chociaż uruchomienie Sejmu i uchwalenie pożyczki są nader pożądane, zaradzenie brakowi kredytu jest rzeczą naglącą, przeto najwyższy czas, aby rząd poczynił odpowiednie zarządzenia.

Na wniosek pos. Steinwendera uchwalono odwołać się do namiestnika i na wtorek zaproszono przedstawicieli Banku krajowego, Towarzystwa kredytowego ziemskiego i Banku hipotecznego na posiedzenie komisyi bankowej celem przedłożenia tych żądań w dziedzinie kredytu, co do których rząd może się przyczynić.

Wreszcie omawiano sposób załatwienia kredytu rzemieślniczego przez obfitsze zasilanie kas zaliczkowych.

W posiedzeniu w obradach brali udział minister Długosz, sekretarz ministeryalny Neuman, oraz posłowie: Kozłowski, który przewodniczył, Stesłowicz, Angerman i Rauch.

Afera emigracyjna.

(Tel. „Nowej Reformy").

Canadian-Pacific w porozumieniu z Rosyą.

Berlin, 24 października.

„National Ztg" donosi: Dochodzenia w sprawie Canadian-Pacific wykazały, że towarzystwo to działało w porozumieniu z Rosyą, która dostarczyła ogromnych zapasów paszportów, celem umożliwienia emigracyi popisowych z Galicyi.

Wiedeń, 24 października.

„N. Wr. Journal" powtarza za berlińską „National Ztg", że cesarz dlatego jest tak oburzony na całą agitacyę Canadian-Pacific i jej machinacye, ponieważ policya i ministerstwo spraw wewnętrznych mają w rękach niezbite dowody, że Canadian-Pacific posiadała autentyczne paszporty rosyjkie, na podstawie których transportowała za granicę austryackich popisowych i rezerwistów. Tem się też tłomaczy, że arcyksiąże Franciszek Ferdynand podczas uroczystości w Lipsku więcej niż zimno przywitał się z w. ks. Cyrylem.

Wyjazd dra Gargasa.

Wiedeń, 24 października.

„Reichspost" donosi, że dr Gargas, kierownik krakowskiej filii Tow. Canadian-Pacific, wyjechał do Londynu. „Reichspost" komentuje ten wyjazd, jako ucieczkę przed aresztowaniem.

Emigracya via Zurych.

Wiedeń. Centralny konsul austryacki w Zurychu oświadcza, że w ostatnich czasach przybyło tam wielu emigrantów bez żadnych dokumentów, co naraża ich na wielkie przykrości. Konsul ostrzega przed wyjazdem do Szwajcaryi bez odpowiednich dokumentów.

Wstrzymanie ruchu wagonów kanadyjskich.

Wiedeń. Ruch wagonów widokowych kanadyjskich na kolejach państwowych austryackich został wstrzymany.

Sprawy bałkańskie.

(Telegr. „N. Reformy".)

250-milionowa pożyczka Serbii.

Belgrad. Skupczyna obradowała wczoraj nad ustawą o zaciągnięcie pożyczki 250 milionów franków. Minister skarbu w swem exposé przedstawił trudne położenie polityczne, finansowe i międzynarodowe, które wywarło niepomyślny wpływ na targ pieniężny, pomimo to powiodło się rządowi zaciągnąć pożyczkę na dość pomyślnych warunkach, a to po 5% z kursem 84¾ netto. Minister wątpi, czy inne państwa bałkańskie zdołają uzyskać tak korzystne warunki pożyczki.

Jeszcze jedna walka.

Belgrad. Mały fort Boszidaric na turecko-bułgarskiej granicy, który miał, jak wszystkie inne forty tam położone, na mocy układu pokojowego przejść w posiadanie Serbii, zatrzymali Bułgarzy. Załoga bułgarska nadal pozostała w tym forcie i nawet poczęła budować szańce i kopać rowy. Za pośrednictwem rosyjskiego posła w Belgradzie wezwał rząd serbski Bułgaryę do opuszczenia fortu. Kiedy wczoraj serbski patrol z oficerem zbliżył się do fortu, Bułgarzy przyjęli go ogniem karabinowym. Po kilkugodzinnej walce Bułgarzy ustąpili z fortu.

Dalszy ciąg afery Kruppa.

(Telegr. „N. Reformy").

Berlin. Przed Izbą karną sądu krajowego rozpoczął się budzący wielkie zainteresowanie proces przeciw byłemu kierownikowi biura Kruppa, Maksymilianowi Brandtowi, oraz przeciwko dyrektorowi firmy Kruppa Ettiusowi. Oskarżenie przeciw Brandtowi opiewa o przekupstwo urzędników i wydostanie materyału wojennego, którego trzymanie w tajemnicy leży w interesie obrony narodowej, jednakże bez zamiaru wydania tego materyału obcemu mocarstwu. Ettius oskarżony jest o współudział w wymienionych przewinieniach. Przesłuchany Ettius stanowczo zaprzeczył jakoby dopuścił się jakichkolwiek czynności karygodnych, również Brandt nie czuje się winnym. Na uwagę przewodniczącego, iż przecież przyznał, że robił rozmaitym ludziom świadczenia, odpowiada Brandt, że nigdy nie zamierzał kogokolwiek przekupić. Miał zawsze wrażenie, że osoby, które go informowały, czyniły to z przyjaźni, on zaś z drugiej strony poczuwał się do obowiązku odwdzięczenia się za to. Jeżeli tu i tam płacił poczęstunki, to wydawał na to bardzo małe kwoty. Wyjątkowo wachmistrzowi Scheidlerowi przy specyalnej okazyi urodzin dał ogółem 200—300 marek.

Telegramy

z dnia 24 października.

Wiedeń. Poseł German uda się dzisiaj w południe do cesarza, aby mu podziękować za otrzymane odznaczenie.

Paryż. Chirurg Championieres zmarł wczoraj nagle podczas wykładu w Akademii.

Wizyta cesarza Wilhelma w Wiedniu.

Benesów. Cesarz Wilhelm przybył tu wczoraj o godz. 5 minut 40 po południu. Na dworcu powitał go arcyksiąże Franciszek Ferdynand.

Protest przeciw podatkowi od totalizatora.

Wiedeń. Prezydent Jockey klubu ogłasza protest przeciw zamierzonemu zaprowadzeniu podatku od totalizatora, twiedząc, że wprowadzenie tego podatku wpłynie niekorzystnie na hodowlę koni. Prezydent Jockey klubu wywodzi dalej w swoim proteście, że państwa bałkańskie dlatego nie mogły szybko zakończyć wojny, ponieważ brakło im konnicy.

Zresztą w razie zaprowadzenia tego podatku bookmacherzy przeniosą się na Węgry tak, że państwo nie otrzyma spodziewanego dochodu.

Nowe działa.

Wiedeń. Na polu ćwiczeń w Haimasker na Węgrzech odbywają się obecnie próby z nowemi 10- i 15-centymetrowemi haubicami i 10-centymetrowemi armatami, oraz z nowemi armatami dla artyleryi polnej.

Nowe sądy wojskowe.

Wiedeń. Z dniem 1 maja 1914 r. utworzone będą nowe sądy wojskowe dla obrony krajowej, w myśl nowej ustawy wojskowej. — Utworzony będzie mianowicie najwyższy trybunał dla obrony krajowej, generalna prokuratorya, 10 sądów dywizyjnych i 16 sądów dla brygad.

Pogłoski o ustąpieniu hr. Tiszy.

Wiedeń. „Die Zeit" donosi z Budapesztu: W kołach opozycyjnych opowiadają, że zbliża się koniec rządów hr. Tiszy, po którym ma nastąpić dr Wekerle. — Plan ten ma popierać rzekomo wspólny minister skarbu Biliński.

Opozycya postanowiła na razie zaniechać taktyki abstynencyjnej i brać udział w posiedzeniach Sejmu.

Rokowania rosyjsko-tureckie.

Konstantynopol. Według doniesień ze źródła poinformowanego tureckiego, rokowania, toczące się między Dżawidem bejem, na zlecenie Porty, a ambasadorem rosyjskim w sprawach politycznych i gospodarczych, dotyczących obu państw, doprowadziły do zadowalającego rezultatu. Ugoda w najbliższych dniach będzie podpisana.

Petersburg. „Now. Wremia" donosi, że Ro-

sya przedłożyła Turcyi projekt reform w Armenii, według którego miałaby być utworzona osobna prowincya armeńska z gubernatorem chrześcijańskim na czele, mianowanym przez mocarstwa w porozumieniu z Turcyą. Turcya jednak przedstawiła inny projekt, przewidujący tylko zamianowanie sześciu inspektorów dla Armenii i zaprowadzenie różnych reform.

Ambasador niemiecki w Konstantynopolu popiera projekt turecki.

Międzynarodowa konferencya tuberkuliczna.

Berlin. Odbyło się tu wczoraj pierwsze posiedzenie XI międzynarodowej konferencyi tuberkulicznej.

Zaburzenia w Portugalii.

Paryż. Agencya Havasa donosi z Lizbony: Rząd dowiedział się, że komitety monarchistyczne w Europie i Brazylii oczekiwały wybuchu niepokojów, o których zresztą dzienniki przedwcześnie doniosły, jakoby już były wybuchły. W małej grupie demonstrantów znajdował się tylko jeden żołnierz. W rozmaitych domach w Lizbonie i Oporto aresztowano szereg osób, a wśród nich kilku wojskowych. W Porto nie przyszło do żadnych demonstracyj.

Madryt. Z Bajadoz donoszą do dzienników, że ulicami Lizbony krążą patrole wojskowe i że przedsięwzięto wiele aresztowań. Wiele osób jest rannych. Gmachów ministerstw i i poselstw strzegą silne straże. — Wszystkie dzienniki monarchistyczne zawieszono. Słychać, że rząd dotychczas jeszcze jest panem położenia.

Londyn. „Times" donosi z Lizbony, że rewolucyę monarchiczną należy uważać za stłumioną.

Tajemnicze zniknięcie.

Wiedeń. Student Schleicher, który tu przybył z Tarnopola, doniósł do policyi, że wraz z nim jechała tym samym pociągiem niejaka Regina Nagler. Kobieta ta w drodze zniknęła i dotąd jej nie odszukano. Niewiadomo, czy kobieta ta popełniła samobójstwo, czy też ma się tu do czynienia z jakimś wypadkiem.

Zawalenie się sufitów w politechnice praskiej.

Wiedeń. W politechnice czeskiej w Pradze musiano przerwać wykłady z powodu zawalenia się sufitów w kilku salach.

Proces przeciw fałszerzom weksli.

Warszawa. W Piotrkowie rozpoczęły się przygotowania do olbrzymiego procesu przeciw 23 żydom, oskarżonym o fałszowanie i rozpowszechnianie fałszywych weksli, wystawionych rzekomo przez nieżyjącego już obecnie obywatela ziemskiego Rogowskiego, którego podpis na tych wekslach sfałszowano. Ogółem sfałszowane weksle opiewają na kwotę pół miliona rubli. Proces rozpocznie się 5 listopada i potrwa kilka tygodni.

Echa katastrofy balonu Zeppelina.

Berlin. „Berl. Mittagsztg" donosi, że z powodu ostatniej katastrofy balonu Zeppelina dostarczenie zamówionych już dwóch nowych balonów Zeppelina zostało odroczone, celem przeprowadzenia nowych studyów technicznych.

Zderzenie wagonów węglowych z tramwajem.

Waldenburg. (Śląsk polski). — Na tutejszym dworcu towarowym podczas burzy oderwało się kilka wagonów węglowych od pociągu i potoczyło w kierunku linii kolejowej Waldenburg-Altwasser. Wagony te najechały na skrzyżowaniu się linii kolejowej z tramwajową na wagon kolei elektrycznej, napełniony robotnikami. 14 osób zabitych.

Lot Paryż—Kair.

Wiedeń. Lotnik Deacourte, który — jak wiadomo — przedsięwziął lot Paryż—Kair, bawi jeszcze w Szafuzie. Deacourte miał lecieć przez Wiedeń, Budapeszt, Belgrad, Bukareszt, Warnę, Konstanzę, Damaszek, Jerozolimę do Kairu. — Rząd węgierski jednak zawiadomił Deacourta, że z powodu sprzeciwienia się ministerstwa spraw zagranicznych nie może pozwolić na lot Budapeszt—Belgrad. Wobec tego Deacourte będzie musiał obrać inną turę i poleci prawdopodobnie wprost przez Budapeszt i Bukareszt.

Echa katastrofy w kopalni „Universal".

Cardiff. Rano wydobyto z kopalni „Universal" 19 ludzi z oddziału ratunkowego w chwili, gdy już wszyscy byli na pół nieprzytomni.

200 górników zasypanych.

Davson (Australia). W kopalni węgla zostało 200 górników wskutek eksplozyi gazów zasypanych.

Kronika.

Kraków, piątek 24 października.

Kalendarzyk kościelny: Rafała Arch. i Fortunata.

Kalendarzyk astronomiczny: Wschód słońca o godz. 6 min. 17; zachód o godz. 4 m. 31, długość dnia godzin 10 min. 14.

Prognoza stacyi meteorologicznej w Wiedniu: Zmiennie, pochmurnie, łagodnie, wschodnie mierne wiatry.

Teatr miejski imienia Słowackiego: „Piękna żonka".

Odczyt w Uniwersytecie ludowym: „Klasycyzm a romantyzm" dr St. Zathey o godz. 7 wieczór (ul. Zwierzyniecka l. 14).

Wystawa pamiątek po ks. Józefie w Towarzystwie przyjaciół sztuk pięknych (plac Szczepański).

Wystawa obrazów i rzeźb w Towarzystwie Przyjaciół sztuk pięknych (plac Szczepański.)

Biuro Związku artystów oraz sprzedaż obrazów i rzeźb, ul. Bracka l. 6 dom „pod Meduzą" od godz. 10 rano do 1 w południe.

Wystawa przemysłowa w domu Towarzystwa technicznego (ul. Straszewskiego l. 28).

Wystawa przeciwalkoholowa ulica Gołębia l. 14.

Teatr miejski we Lwowie: „Nowy Don Kiszot".

Sprawy miejskie. Sekcya ekonomiczna na onegdajszem posiedzeniu poleciła magistratowi odnieść się do gazowni miejskiej, względnie do elektrowni, o lepsze oświetlenie wylotu ulicy Starowiślnej w ulicę Sienną. — Polecono dalej magistratowi zająć się sprawą zaprowadzenia stacyi telegrafu pożarnego na Salwatorze. Wybrano następnie komisyę, która wspólnie z magistratem ma zbadać stawisko w Dębnikach i obmyśleć sposób jego odwodnienia i odpowiedniego zasypania w interesie zdrowotności całej okolicy.

Uchwalono dalej znieść zwłaszcza w ulicach węższych i o znacznym ruchu ścięte krawężniki przy chodnikach, porobione dla udogodnienia wjazdu do bram domów i przywrócić krawężniki pełne, a to w interesie bezpieczeństwa publicznego. Zdarzają się bowiem wypadki przewracania się przechodniów na owych ściętych krawężnikach. — Zwrócono dalej uwagę magistratu na potrzebę zaprowadzenia środków ratunkowych na Wiśle przy starym moście podgórskim. Z braku takich środków ratunkowych nie wyratowano kobiety, która się w tych dniach rzuciła z mostu podgórskiego do Wisły.

Wreszcie uchwaliła sekcya zgodnie z wnioskami magistratu wykonać nadbudowę piętra nad stajniami straży pożarnej na potrzeby tego zakładu.

Stypendya Akademii Umiejętności. Z fundacyi ś. p. Wiktora Osławskiego na rok szk. 1913 i 1914 otrzymali następujący kandydaci: Dr Jan Hirschler (Lwów), dr Stanisław Kot (Kraków), dr Marceli Marcichowski (Lwów), dr Władysław Podlacha (Lwów), dr Tadeusz Wałek (Kraków) i dr Stan. Zachorowski (Kraków).

W krakowskiem Kole Twa naucz. szkół wyższych w sobotę 25 b. m. o godz. 6 wieczór prof. dr Ciechanowski wygłosi odczyt p. t. „Praca fizyczna młodzieży w czasie feryi".

Piąta wystawa „Rzeźby". Wydział Towarzystwa artystów polskich „Rzeźba" zawiadamia, że krakowska piąta wystawa rzeźb w otoczeniu roślinnem odbędzie się wcześniej wskutek urządzenia wystawy „Rzeźby" w Warszawie. Wydział uprasza artystów o najrychlejsze przysyłanie zgłoszeń i liczenie się zawczasu z terminem nadsyłania prac: 15 stycznia 1914 r., który bezwarunkowo nie będzie przedłużonym. — Z piątej wystawy zostaną wybrane dzieła, które wezmą udział następnie w wystawie warszawskiej „Rzeźby".

Zdjęcia fotograficzne z obchodu ku czci ks. Józefa. Zarząd Oddziału konnego „Sokoła" w Krakowie uprasza wszystkich amatorów i fotografów zawodowych, którzy wykonali zdjęcia fotograficzne w dniu 5 października b. r. podczas uroczystości poświęcenia proporca i zawodów konnych „Sokoła", a następnie podczas obchodu ku czci ks. Józefa w dniu 19 b. m., ażeby zdjęcia te złożyli względnie przesłali po 1 egzemplarzu na ręce Zarządu Oddziału konnego „Sokoła" (Kraków, Smoleńsk 33). Zdjęcia fotografów zawodowych zakupione zostaną po cenach umówionych, zaś fotografie amatorów zebrane w albumie pamiątkowym Oddziału.

Zebranie numizmatyków odbędzie się dzisiaj o godzinie 5 i pół po południu w Hotelu Francuskim. Referat o kilku najnowszych medalach wygłosi dr M. Gumowski.

Komitet urządzający raut „Strzelca" podjął już prace przygotowawcze, które podzielono między cztery sekcye: gospodarczą, artystyczną, reklamową i administracyjną. Strzelcy zakrzątnęli się celem zapewnienia powodzenia pierwszemu swemu występowi w życiu towarzyskiem naszego miasta i do zabawy 9 listopada zaprosili koło gospodyń, znanych ze swych zalet towarzyskich i pomysłowości w urządzaniu wieczorów. Biuro rautu rozpoczęło już czynności w Rynku gł. A-B. l. 44, II p. (telefon 1116), gdzie wydaje zaproszenia, udziela informacyi i sprzedaje bilety codziennie od godz. 11 do 1 i od 5 do 7, a w święta od 10 do 12 w południe.

W polskim Związku niewiast katolickich odbędzie się w sobotę 25 b. m. o godz. 4 po południu wieczorek wokalno-muzykalny ku czci ks. Poniatowskiego; panna Stanisława Niemcówna wypowie odczyt, poczem nastąpi śpiew p. Maryi Korab Lebenstein i gra na fortepianie panny Karoliny Kowalskiej. Goście mile widziani.

„Rapid" w Krakowie. W dniach 25 i 26 bm. rozegra tutejszy klub sportowy „Cracovia" zawody piłką nożną z pierwszą drużyną austryacką „Rapid" z Wiednia. Zawody te będą punktem kulminacyjnym sezonu tegorocznego, budzą też niezwykłe zainteresowanie w świecie sportowym Krakowa.

Afera banku przy ul. Grodzkiej. W dniu wczorajszym rozpoczęło się regularne śledztwo sądowe w sprawie tajemniczego włamania do banku, w którym p. Schenker był dyrektorem. Na razie dalej cała sprawa przedstawia się zagadkowo. Z ramienia sądu krajowego jako handlowego wydelegowany do zbadania stanu kasy i ksiąg p. Niemetz bada w dalszym ciągu stan kasy i, jak słychać, zauważył w dalszym ciągu szereg nieprawidłowości. Brak pieniędzy w gotówce, jak się okazuje, jest znacznie większy, bo dochodzi do kwoty około 20.000 koron, a także niektóre pozycye książkowe są bardzo zagadkowe. Otóż w tej mierze dyrektorzy banku pp. dr Ripp, S. S. Molkner i St. Landau wyrażają przypuszczenie, że kwoty powyższej brakowało już od dłuższego czasu. Główny świadek p. Zygfryd Schenker leży chory. Od chwili przybycia do domu z Dąbia nie odzyskał jeszcze przytomności. Wczoraj po południu odbyło się u łoża chorego konsylium przy współudziale prof. dra Piltza. Lekarze dotychczas jednak nie wydali dyagnozy o jego chorobie, wyrażają tylko przypuszczenie, że jest to choroba mózgowa z silnego zdenerwowania. Jak już donosiliśmy, restaurater Haas z Podgórza, mieszkający w domu krewnego p. Schenkera, miał otrzymać pocztą z Mogiły kasetę, zawierającą łańcuszek, szpilkę, papiery i zegarek p. Schenkera. Adres na pakunku wypisany jest ręką, która widocznie siliła się na nadanie pismu odmiennego charakteru. Zarządzono dochodzenia celem stwierdzenia, kto ów pakiet nadał i w jaki sposób rzeczy p. Schenkera w niem się znalazły. Wkońcu dodać należy, że w toku dochodzeń wykryto, iż przed kilku miesiącami wybuchł pożar w biurze, mieszczącem kasę. Ogień ogarnął drewnianą podstawę kasy. Straż ogniowa przybyła wcześnie i ogień ugasiła.

Charakterystyczną jest nadto okoliczność, że bilans banku miał być w tych dniach przeprowadzony wraz z kontrolą instytucyi przez organa nadzorcze.

Jak się w ostatniej chwili dowiadujemy, zgłosił się do policyi krakowskiej urzędnik asekuracyi p. D. i zeznał w sprawie p. Schenkera senzacyjny szczegół. Opowiada on, że w niedzielę około godziny 6 wieczór spotkał p. Schenkera w cukierni Matuszewskiego przy ul. Lubicz, gdzie p. Schenker kupował większą ilość ciastek. Zdziwiony p. D. widokiem p. Schenkera, zapytał go: „Co pan tu robi? w gazetach robią alarm, że pana zamordowano!" Pan Schenker zmieszał się początkowo, lecz po chwili odpowiedział, że to nie dotyczy jego osoby, lecz jego kuzyna. Zeznania p. D. są nader senzacyjne i przywiązują do nich organa śledcze bardzo wielką wagę, szczególnie dlatego, że udowodniono już, iż p. Schenkera widziano w tym czasie także na ul. Lubicz, koło ul. Rakowickiej. Także wczoraj wieczorem wyszedł na jaw jeszcze jeden charakterystyczny szczegół w sprawie przesyłki z Mogiły. Znaleziono bowiem w przesyłce karteczkę z podejrzeniami na pewne osoby, które miały podobno zamordować, czy więzić p. Schenkera. Na razie szczegóły tej sprawy są trzymane w tajemnicy, gdyż prowadzi się dochodzenia celem wyjaśnienia, kto nadawał pakunek na poczcie w Mogile.

Włamanie. Wczoraj rano doniósł do dyrekcyi policyi Cheim Kupperman, właściciel restauracyi na Kazimierzu przy ul. Krakowskiej l. 51, że w nocy z środy na czwartek włamali się do jego restauracyi nieznani sprawcy. Włamywacze wypiłowali specyalnemi piłeczkami otwór w drzwiach i wszedłszy do restauracyi, splądrowali bufet rozbijając ladę, z której skradli gotówkę i towar. Na razie właściciel restauracyi nie może sprawdzić, jaką poniósł szkodę przez włamanie.

Napad w bożnicy. Wczoraj zgłosił się na pogotowie ratunkowe 20-letni Dawid Herzig, zamieszkały przy ul. Estery l. 14 z ciężkiemi ranami na głowie i całem ciele. Na Herziga napadł wczoraj podczas modlitwy w jednej z bożnic na Kazimierzu pewien kolega i bez przyczyny [illegible] go dotkliwie. Lekarz pogotowia opatrzył rannego i polecił go opiece domowej.

Cenzura rosyjska a obchód Poniatowskiego. Pisma warszawskie donoszą:

Z rozporządzenia komitetu do spraw prasowych skonfiskowano onegdaj pisma poranne „Kur. Warszawski" Nr 291, „Naród" (Wiadomości codzienne). Skofiskowano również Nr 3 czasopisma „Zbliska i Zdaleka", poświęcony w całości ks. Poniatowskiemu.

Mianowania. „Wiener Ztg" ogłasza: Cesarz zamianował starszego radcę pocztowego dyrektora poczt we Lwowie bar. Leona Dormusa-Kilianshausena z okazyi powierzenia mu kierownictwa inspektoratu pocztowego w Krakowie radcą dworu.

Cesarz zamianował profesorem religii w VII gimnazyum we Lwowie, prywatnego docenta ks. dra Franciszka Lisowskiego nadzwyczajnym profesorem dogmatyki specyalnej w uniwerszytecie we Lwowie.

Odpowiedzialny redaktor i wydawca:
Michał Konopiński.

Ruch przejezdnych.

Kraków, 23 października.

NOWY HOTEL NARODOWY, własność dra Adamskiego ul. Poselska 22. (Gruntownie odrestaurowany. Parkiety, światło elektryczne, restauracya, łazienki i stajnia w miejscu. Pokoje o 1 łóżka od 1.80 do 3.50 K, z dwoma od 3.50 do 7 koron): Klementyna Dziurzyński i Kazimierz Klakurku z Myślenic, Antoni Owsianka z Jasła, Franciszek Malcherek z Zatora, Aleksander Łuszczkiewicz z Wilna, Szczęsny Świętek z Jeleśny, Anna Hrobakowska z Krakowa, dr Ludwik Szymański z Rajczy, Kazimierz Oliński z Kutna, Edward Steinfeld z Wrocławia, Jadwiga Słupieniówna z Krakowa, Edwardowie Stanisliccy z Rudnika ad Lwów, Wincenty Dydcwicz ze Lwowa, Salomon Eichhorn z Tarnowa, Aleksandra z Rzyki (p. Andrychów), Erazm Lubieniecki z Warszawy, Albertyna Kotwicka z Kęt.

HOTEL FRANCUSKI: Stanisław Dobrucki z Lublina, Bronisława Domaszewska ze Lwowa, dr Maksymilian Hochwald z Ołomuńca, Władysław Derdacki ze Lwowa, Wilhelm Sachatzy z Wiednia, Aleksander Löwy z Wiednia, Wiktor Radecki z Poznania, Leon Wagner ze Lwowa, Henryk Weingaertner z Ozorkowa (Kaliskie), Adolf Flaum z Berlina, Adolf Hofman z Wiednia, Karol Sroczyński z Gorajowic, Henryk Bernatschek z Wiednia.

Kursa telegraficzne.

Wiedeń, 23 października. Kursa giełdy wiedeńskiej:

Losy: a) procentowe: Austryac. zakładu kredytowego obl. prc. z r. 1880 3-proc. 279·—, Austryackiego zakładu kredyt. z obl. prc. z r. 1889 3-prc. 246·—, Uregul. Dunaju z 1870 r. 100 złr. 5-prc. 267·—, Węg. Banku hip. po 100 złr. 4-prc. 233·50, Pożyczka serb. prem. po 100 fr. 5-proc. 108·50, b) bezprocentowe: Budapeszteńskie (Basilica) 4 złr. 26·—, Zakł. kred. dla h. i p. po 100 złr. 4[illegible]8·— Pożyczka m. Lublany 20 złr. 64·50, Czerwonego krzyża austryack. tow. 10 złr. 51·25, Czerwonego krzyża węg. Tow. 5 złr. 30·50, Losy fund. arcyksięcia Rudolfa 10 złr. 96·—, Tureckie oblig. prem. kolei po 400 fr. 226·50. Tureckie oblig. prem. kolei prc. 228·—, Losy kom. m. Wiednia z 1874 r. 4[illegible]·—.

Wiedeń, 23 października. Przy zamknięciu wczorajszej giełdy popołudniowej notowano:

Akcye: Austr. Zakł. kred. 623·—, węg. Zakł. kredyt. 81[illegible]·—, Anglobanku 338·75, Unionbanku 587·50, Länderbanku 516·25, Bankvereinu 512·50, Bodencredit 117[illegible]·— Galicyjsk. Banku hipotecznego 620·—, Akcye praskiego Banku kredyt. 64[illegible]·—, Kolei państwowych 6[illegible]·—, kolei południowej 110·[illegible]0, kolei północnej 4800·—, kolei czerniowieckiej 5[illegible]0·—, Alpiny 836·50, Rima Muranyi 682·—, Praskiego Tow. żelaznego 2962·—, Fabryki broni 10[illegible]7·—, Akcye tureckie tyt. 351·—, Gal. Karp. Tow. naft. 1014·—, Obl. węg. indemniz. —·—, Renta majowa 80·90, Austr. renta koron. 81·35, Węgier. renta koron. 80·75, 56-letnie Listy Tow. kred. ziemsk. 80·30, 4% Listy Banku hip. [illegible]2·—, 4½% Listy Banku hip. 90·5[illegible], 5% Listy Banku hip. —·—, 4% Listy Banku kraj. 82·25, 4½% Listy Banku kraj. 91·25, 4% Gal. Obl. propin. 96·25, 4% Gal. pożyczka kraj. z r. 1893 8[illegible], 4% pożyczka m. Lwowa 81·25, 4% pożyczka m. Krakowa [illegible]1·75, Losy tureckie 228·50, Marki 117·75, Ruble 25[illegible]·12, Rosyj. pożyczka —·—, Skoda 803·—, Powsz. B. depoz. —·—.

Usposobienie lekko polepszone.

Berlin, 23 października. (Zamknięcie giełdy). Nowy Jork [illegible] Wiedeń krótki 84·[illegible] Austryackie noty 84·85, Rosyjskie noty 216·05, Amerykańskie noty —·—, 3% pruskie konsole 75·60, włoskie —·—, 4½ prc. polskie listy zastawne 88·—, Niemiecki bank państwowy 136·50, Austryackie akcye kredytowe 19[illegible], Berlińskie Towarzystwo handlowe 161·37, Diskonto Komandit 183·2[illegible], Austryackie koleje państw. —·—, Lombardy 2[illegible]·37, Kanada Pacific 228·62, Losy tureckie 1[illegible]1·[illegible]0, Hohenlohe 131·75, Phönix 2[illegible]1·37, Gelsenkirchner 173·62, Hamburg-Ameryka Packetfahrt 137·[illegible]0, Hansa 288·—, Północny Lloyd 119·37.

Zakład artystyczno-kamieniarski i budowlany
Józefa Kuleszy
naprzeciw cmentarza w Krakowie, posiada wielki wybór gotowych pomników z piaskowca, granitu i marmuru. Podejmuje się wykonania grobowców w miejscu i na prowincyi. Telefon 1359
274 233 0

Na Dzień Zaduszny
wielki zapas
lampek stearynowych.
Przyjmuje do nalewania, pływaki, knotki do oliwy. 392 2 2
Z poważaniem
J. Erker
ul. Karmelicka 17.

Pielęgniarka
zajmie się chorą osobą; również stawia bańki. Długa 59, parter. 399 1 0

3 sklepy
przy ul. Floryańskiej 53, od 1 kwietnia 1914 do wynajęcia.
8829 5 5

Jednorazowa próba przekona każdego o jakości.
Chleb wiejski
z pierwszej włościańskiej piekarni w Łoniowej, jest wyłącznie do nabycia w handlu
Wojciecha Olszowskiego
349 31 0 **Kraków**
Mały Rynek, róg ul. Szpitalnej.

K. OGORZAŁY
Kraków, ul. Szczepańska l. 11
poleca najprzedniejszej jakości
MASŁO DUŃSKIE, KIEŁBASĘ
czysto wieprzową — wiejską
MIÓD PRAŚNY
kuracyjny lipcowy.
Główny skład codziennie świeżych
Drożdży
352 **Mautnerowskich.** 24 200
Sprzedaż częściowa i hurtowna.

Akuszerka
Anna Szymańska, mieszka: ul. Dunajewskiego l. 6. — Córka przyjmuje krawieczyznę damską i dziecięcą. 8971 1 3

Spólnika
młodego handlowca, do interesu pap.-galant. z gotówką 4 do 6 tys. K, poszukuję. Zgłoszenia do 30 b. m. pod **Spólnik** poste restante **Przemyśl.** 8964 1 6

Szkółka frebłowska
T. Rydlińskiej
przyjmuje dzieci każdego czasu, zapewniając troskliwą opiekę. 318 37 0
Ulica św. Jana l. 16, II piętro.
Program zajęć: Pogadanki nauką poglądową, gimnastyka, śpiew z fortepian. slöjd, robótki, gry, zabawy i spacery.

Panienka
z wyższej szkoły, przyjmie lekcyę z klas pospolitych za mieszkanie. C. D. 200 poste restante Kraków. 390 5 0

Panna
w sile wieku, zdrowa, pracowita, inteligentna, z dobrej rodziny, o prawym charakterze, znająca się na kuchni i gospodarstwie, szuka pracy jako towarzyszka, zarządczyni lub wychowawczyni, za niewielkiem wynagrodzeniem, byle traktowanie było ludzkie. — **M. S.** poste restante **Kraków** gł. poczta. 364 7 0

Najpiękniejsze, najtańsze, najpraktyczniejsze
OŚWIETLENIE GAZEM POWIETRZNYM
willi, pałaców, dworów, kościołów, szkół, hoteli.
Żądać ilustr. prospektów. — Wyłączne zastępstwo
Inż. A. Jastrzębski, Lwów, Sapiehy 2.
5906 31 0

Wydawnictwa „Nowej Reformy"
11 70 0

	Koron
Józef Gława. **Oporni,** powieść w 2 tom. na tle prześladowania unitów	4·—
B. Bolesławita. **Para Czerwona,** powieść w 2 tom.	2·40
— **Nad Spreą,** powieść	1·20
— **Nad modrym Dunajem,** powieść	1·20
J. U. Niemcewicz. **Żywoty znacznych w XVIII wieku ludzi**	—·40

Do nabycia w Administracyi „N. Reformy", oraz we wszystkich księgarniach
Skład główny w księgarni G. Gebethnera i Ski w Krakowie.

55 69 0
Bardzo wielka ilość osób polepszyła swoje zdrowie i takowe utrzymuje przez używanie
PIGUŁEK PRZECZYSZCZAJĄCYCH D^ra CAUVIN'A
Środek popularny od dłuższego czasu, ekonomiczny, łatwy do użycia. Czyszcząc krew, daje się zastosować prawie we wszystkich chorobach chronicznych jakoto: liszaje, reumatyzmy, przestarzałe katary, dreszcze, zatkania, zanik pokarmu u kobiet, gruczoły, osłabienie nerwów, brak apetytu, w wszelkich zapaleniach, mdłościach, anemii, złem trawieniu i powolnem funkcyonowaniu żołądka.
PIGUŁKI CAUVIN są do nabycia we wszystkich większych aptekach świata, w PARYŻU: Faubourg Saint-Denis, 147

Wynajem automobilów
na godziny, dnie i tygodnie po cenach umiarkowanych. — Zgłoszenia przyjmuje: **Rudolf Wanicki w garażu firmy Benz, Groble 5. Tel. 2502** i w mieszkaniu **przy ulicy Zwierzynieckiej 15, parter.** 22 1 0

Żakiet futrzany damski
z zarękawkiem, z murmli, do sprzedania. Ul. Retoryka 12, I piętro, na prawo. Między 2—4.
8949 2 2

Poszukuje posady
w zacnym domu, osoba inteligentna, z wykształceniem, krawieczyzną, białem szyciem, znająca się na kuchni, gospodarstwie i prowadzeniu domu, z chlubnemi świadectwami. Zgłoszenia pod **„Pracowita"** przyjmuje Administracya „Nowej Reformy". 380 7 0

Celujący uczeń VII kl. gimn.
poszukuje lekcyj; przygotowuje również do egzaminów prywatnych. Zgłoszenia pod **„Korepetytor VII"** poste restante **Kraków.** 389 7 0

Panienka
młoda, inteligentna, z dłuższą praktyką biurową, umiejąca pisać na maszynie, poszukuje odpowiedniej posady. „Pilna" poste restante **Kraków.** 395 5 0

Staruszka ośmdziesięcioletnia
utrzymująca pracą rąk własnych dwoje nieuleczalnie chorych dzieci, prosi gorąco litościwych ludzi o pomoc. Łaskawe datki przyjmuje Administracya „N Reformy" pod **W. P.** lub podaje adres. 272 75 0

Bracia Tercyarze św. Franciszka
(Bracia Albertanie)
posługujący ubogim
w Krakowie, Kaźmierz, ul. Krakowska 43
Telefon 206
sprzedają najpowszechniej używane meble gięte, wyplatane lub z siedzeniem deszczułkowem, t. j. krzesła, fotele, kanapy, bujanki, taborety biurowe i salonowe.
Również przyjmują krzesła do wyplatania, naprawy i polityrowania.
Krzesła i stoły do wypożyczania są na składzie. 284 28 0
Wycieraczki kokosowe, oraz własnego wyrobu plecione trzcinowe, w różnych wielkościach.
Chodniki kokosowe do kościołów, urzędów na schody, korytarze i do przedpokoi.

Założony w roku 1872
Zakład artystyczno-kamieniarski BRACI TREMBECKICH
Kraków, ul. Rakowicka 9, tel. 462
wykonuje grobowce i pomniki, tak w miejscu jak na prowincyi, oraz poleca wielki wybór pomników gotowych z piaskowca, marmuru i granitu.
31 218 0

Wszelką bieliznę
wykonuje się tanio i starannie, Kraków, Stradom 8, I p. 315 3 3

Inżynier chemii
poszukuje zajęcia w Krakowie lub okolicy. Zgłoszenia pod **„Chemik 606"** poste restante **Kraków,** gł. poczta.
8977 1 3

Nauczycielka Niemka
władająca językiem polskim, udziela lekcyj i konwersacyi języka niemieckiego. Przyjmie także lekcye za obiady. Warunki przystępne. Zgłoszenia ustne lub pisemne pod **„Niemka"**, Grodzka 59, II p., ostatnie drzwi przez ganek. — Osobiście od godz. 11—12 i od 5—7.
387 6 0

Prośba bezdomnej wdowy.
Nieszczęśliwa pozbawiona środków i dachu nad głową, wdowa staruszka odwołuje się do litościwych serc, z prośbą o pomoc, gdyż dotknięta ślepotą i chorobą nic zarobić nie jest w stanie. Łaskawe datki przyjmuje Administracya „Nowej Reformy" pod **J. A.** 249 29 0

Lovrana
Pension Central.
Jedyny pensyonat polski.
Ceny przystępne.
Dojazd statkiem z Rjeki (Fiume) lub tramwajem elektrycznym z Abacyi-Mattuglie. 281 7 0

Z drukarni Literackiej w Krakowie. ul. Jagiellońska 10. Rządca drukarni L. K. Górski.